

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

15 juli 2025

Kenmerk

Z/25/085953 / D/25/189202

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Energietransitie

Opsteller

Zwiers, Richard

Onderwerp

Raadsinformatiebrief Netcongestie: gevolgen en maatregelen Oudewater

Kernboodschap

Op 12 juni jl. berichtte TenneT dat de realisatie van grote uitbreidingsprojecten hoogspanningsnet in de provincies Utrecht, Gelderland en de Flevopolder 4 tot 6 jaar vertraging oploopt. Dit is een serieuze tegenslag voor de voortgang van de energietransitie want hierdoor blijven niet alleen de wachtlijsten voor grootverbruikers jaren langer in stand. Ook voor kleinverbruikers (huishoudens en kleine ondernemers) is de kans op wachtlijsten toegenomen. Tegelijkertijd is er door slim te bouwen en netbewust te verduurzamen nog steeds veel mogelijk.

Toelichting

In december 2024 bent u door de Energy Board van de provincie Utrecht geïnformeerd over de dreigende overbelasting van het Utrechtse elektriciteitsnet en over de maatregelen daartegen om de knelpunten op het elektriciteitsnet aan te pakken [D/24/164987]. Met de nieuwe aankondiging van TenneT wordt de urgentie van deze maatregelen verder verhoogd.

Projecten die nu al worden geraakt door netcongestie

Het precieze aantal projecten dat geraakt wordt is onbekend. Bedrijven die zich willen vestigen of uitbreiden op Tappersheul 3, kunnen geen grootverbruiksaansluiting krijgen. Zij kunnen mogelijk wel zelf aanvullende maatregelen treffen om in hun energiebehoefte te voorzien, zie technische bijlage voor verdere toelichting. Ook de verduurzaming van het zwembad loopt tegen de grenzen van het net aan.

Tijdspad oplossing netcongestie

De netbeheerders verwachten nu tegen 2033-35 de benodigde netverzwaring in de provincie Utrecht te hebben voltooid.

Gevolgen congestie voor woningbouw, energietransitie en mobiliteitsplannen

Een pijnlijke -maar mogelijk onvermijdbare maatregel is het instellen van wachtlijsten voor kleinverbruikers om daarmee de groei van de netbelasting af te remmen. Alle nieuwe aanvragen voor een aansluiting komen dan op een wachtlijst, die voortduurt totdat er weer voldoende netcapaciteit is gevonden. Dit raakt met name de woningbouw, de warmtetransitie, bedrijventerrein Tappersheul 3, het nieuwe zwembad en de elektrificatie van de mobiliteit. Met een pakket aan maatregelen probeert de Utrechtse Energy Board dit te vermijden (zie

technische bijlage). Na de zomer beslist de Energy Board of (wel/niet) congestie op kleinverbruik moet worden afgekondigd.

De vertraging van TenneT betekent niet dat projecten en verduurzamingsmaatregelen stil komen te liggen. De gemeente zet in op netbewust bouwen en verduurzamen. Zo kunnen projecten doorgaan zonder de piekbelasting van het net te verhogen. We werken aan collectieve netbewuste verwarming, netbewuste nieuwbouw en netbewust laden. De voorbereiding van grootschalige energieopwekprojecten wordt ongewijzigd voortgezet.

Maatregelen door de gemeente om de netbelasting te beperken tot uitbreiding net in 2035

Als gemeente zetten we in op 'piekmijden', netbewust bouwen en netbewust laden, zodat woningbouw en -verduurzaming niet stilvallen. Collectief verwarmen kan een bijdrage leveren aan het beperken van de belasting van het elektriciteitsnet. Het is mede daarom dat in het warmteprogramma wordt ingezet op het verkennen van collectieve opties. Grootschalige opwekprojecten kunnen in combinatie met batterijopslag en flexibele contracten worden aangesloten. De voorbereiding, vergunningverlening en bezwaarprocedures van deze projecten lopen meestal meerdere jaren en worden daarom doorgezet. Het is vervolgens aan de initiatiefnemers om met de netbeheerder afspraken te maken over het (slim) gebruiken van de stroomaansluiting.

Maatregelen door de gemeente om de gevolgen van netcongestie te beperken

De gemeente Oudewater kan, zelfstandig of als deel van een regionaal te vormen taskforce, een (beperkt) aantal acties verrichten om de gevolgen van de netcongestie te verminderen. Voor de korte termijn zijn dit:

- Ondersteunen van lokale (al dan niet 'off grid') oplossingen/technieken om 'getroffen' projecten toch mogelijk te maken: (combinaties van) duurzame opwek, opslag, energiebesparing, (extra) isolatie, energie-uitwisseling en energiemanagement, zoals ook gebeurt bij 'energy hubs' en local4local energie-uitwisseling;
- Faciliteren inzet van flexibele opwek (bijvoorbeeld hulpaggregaten) op strategische plekken, waardoor projecten toch door kunnen gaan.
- Onderzoeken of het mogelijk is netcongestie mee te laten wegen in de overweging voor het al dan niet verlenen van vergunningen.

Financiën

NVT (extra personele inzet wordt opgevangen binnen de bestaande formatie door verschuiving van taken)

Vervolg

Vervolg

Na de zomer besluit de Energy Board over congestie op kleinverbruikaansluitingen. In het najaar verwacht TenneT te rapporteren over de gevolgen van de vertraagde realisering van hoogspanningsprojecten.

Bijlagen

Persbericht TenneT D/25/189770

Technische bijlage netcongestie D/25/189790